

publiczności, znajdując godne miejsce dla ikon, o których sam artysta mówił, że ich właściwe miejsce jest w świątyni.

Пузина А. О., студ.

Київський національний університет будівництва і архітектури

АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ТЕМИ ЖИТЛОВОГО СЕРЕДОВИЩА В АТЕСТАЦІЙНІЙ МАГІСТЕРСЬКІЙ РОБОТІ (ВУЛИЦЯ І ДВІР ЯК НАДСТІЙКІ ЕЛЕМЕНТИ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА)

Тематика магістерських робіт передбачає пошуки нових підходів проектування, заснованих на наукових дослідженнях. Тема житлового середовища з року в рік проявляється у сполученні з енергоефективністю, пошуками оптимальних рішень кондомініумів, характеристик елітного житла реконструкції застарілого житлового фонду тощо. Вимоги до атестаційної магістерської роботи на кафедрі дизайну архітектурного середовища полягають у розробці інтер'єрів разом з благоустроєм комплексу, як елементу міського середовища. Тому перед магістрантом постає складна, але цікава задача, розібратись у системі житлового середовища, потребах споживачів і використанні сучасних прийомів будівництва та альтернативних підходів.

Залежно від типу забудови зв'язок вулиці і внутрішньо квартального простору здійснюється по-різному. Сам простір, що звільняється в результаті зносу і формується новим будівництвом, залежить від розмірів, меж і орієнтації кварталів на їхнє розташування в місті. На невеликих ділянках центральної зони міста основним типом внутрішньо квартальної території залишається двір. У зоні з більш великими кварталами внутрішня територія включає окрім загальних дворових і зелених насаджень ще пішохідні проходи і проїзди.

Двір – це структурний елемент міського середовища який приваблює все більшу увагу архітекторів. Забудова житлових територій у вигляді «рядків», «віял» і «розсипи точок» знищила двір в традиційному сенсі. Разом з ним зникли і характерні види сусідського спілкування та відпочинку. Для відновлення соціального статусу двору необхідно виявити найбільш суттєві особливості його просторової організації. Насамперед це: проста форма плану з чіткими межами, простота конфігурації, відносно невеликі розміри, чітке зонування території та захищеність від транспортного руху, мальовниче озеленення, розміщення зон відпочинку та ігрових зон, обладнання майданчиків малими архітектурними формами, сучасним ігровим обладнанням та системою освітлення, використання прийомів геопластики. Основними зонами в проектуванні двору слугують: зона дитячого відпочинку (яка ділиться на категорії відносно віку дітей),

зона дорослого відпочинку, зона активного (спортивні майданчики), пасивного та інтелектуального відпочинку, комунікативна зона та зона усамітнення. В сучасному світі досить популярним є створення єдиного повноцінного простору, але з включенням різноманітних видів діяльності.

Просторова структура житлового середовища складається з окремих найбільш освоєних майданчиків, ділянок, зон, формоутворюючих своєрідні соціально-просторові комплекси, які характеризуються взаємозв'язком певних видів діяльності населення з просторовою організацією середовища.

Характер використання території та соціальна активність населення взаємопов'язані з просторовими параметрами ділянок середовища. Такими як: габаритні розміри, межі, площа, орієнтація соціально-просторових комплексів. Зовнішнє житлове середовище виконує важливі і специфічні соціально-культурні функції і повинно бути виділене в спеціальний об'єкт досліджень і проектування.

Територія житлової забудови населяється нерівномірно різноманітними соціально-демографічними групами населення. Вирішальним для вибору місця часто є умови соціального контролю – це присутність інших людей, розташування вікон, входів в житлові будинки, тощо. Прибудинкова територія в умовах малоповерхової і змішаної забудови освоюється більш інтенсивно, ніж великі розриви між багатоповерховими корпусами. Перші і підвальні поверхи житлових будинків, розташованих поруч з проїздами та пішохідними дорогами, втрачають з часом житлові функції. У них зазвичай розташовуються орендні приміщення, установи обслуговування, кафе і так далі. Змінюється відповідно і організація ділянки прилеглої території, на якій зазвичай передбачається скупчення людей та їх пересування.

Основними причинами конфліктів, пов'язаних з використанням території, є: саме несумісність багатолюдних і індивідуальних видів діяльності; недостатня площа для стоянки автомобілів, ігор, аматорських занять; неефективність кордонів (транзит через двір, вигул собак), порушення оптимальних розмірів, меж і орієнтації ділянок можливої діяльності.

Тема житлового середовища для магістерської роботи не втратить своєї актуальності у зв'язку зі змінами світових тенденцій у розбудові цієї типологічної групи і потребі у постійних дослідженнях у системі людина – середовище та проксемічних зв'язках дім – робота – дім, які змінюються у відповідності до розвитку інформаційних технологій і потребують розробки оптимальних параметрів усіх утилітарних складових.

Треба пам'ятати, що архітектурне проектування – це завжди розробка сценаріїв поведінки людей. Розміри, кордони, орієнтація закритих і відкритих просторів спрямовані на підтримку певних поведінкових стереотипів. В першу чергу людині має бути комфортно знаходитись в тому чи іншому просторі. Для проектувальника дуже

важливо передбачити і планувати не тільки основні, але і супутні види діяльності. Адже коли все працює в комплексі: і архітектурна форма, і благоустрій, і організація прибудинкової території – утворюється цілісний, логічний а головне правильний та функціональний простір в якому перебувати людині – одне задоволення!

Ремізова О. І., д-р арх., проф.

Харківський національний університет будівництва та архітектури

ЗМІНА КОМПОЗИЦІЙНИХ УЯВЛЕНЬ В СУЧАСНІЙ АРХІТЕКТУРНІЙ ОСВІТІ

Теорія композиції як теорія художньої діяльності і мислення архітектора може стимулювати розвиток і трансформацію архітектурної освіти. Акцентуючи увагу студента на процесах мислення і розвитку теоретичної думки, а не на формальних ознаках стилів і формальних способах перетворення абстрактної форми, можливо змінити суть архітектурної освіти.

Сучасна методика викладання композиції, що розробляється і впроваджується на архітектурному факультеті Харківського національного університету будівництва і архітектури (ХНУБА) базується на системному підході та історико-генетичному методі освоєння минулого досвіду архітектурної професії і формуванні сучасних уявлень про художню творчість. Це дозволяє перейти від традиційного для радянських вузів об'єктно-морфологічного методу навчання до змістовного вивчення еволюції композиційного мислення і діяльності архітектора і представити поняття, методи та засоби художньої творчості як систему що розвивається. Композиція в цьому випадку представлена не у вигляді нескінченного числа художніх зразків і формальних правил, а як специфічна система мислення і діяльності. Поняття композиції розуміється як багатозначне і те що розвивається, що включає в себе широкий спектр уявлень, накопичених в процесі багатовікового розвитку художньої діяльності.

Привертаючи увагу учня до основних професійних понять як змістовного аспекту професійного мислення, можна і необхідно розвивати власне мислення учня. Розумові навички аналізу як прототипів, так і власних ескізів, ведуть до усвідомлення процесу творчості не як чарівного осяяння, а як свідомого процесу управління власною діяльністю. При цьому порівняння прийомів композиційної роботи різних майстрів і інтерпретація їх у своїй творчості дає навички освоєння світового досвіду. А рефлексія свого процесу проектування дозволяє оцінити і порівняти свій результат з зразками подібної роботи, як стародавніми, так і сучасними.